

Mål C-56/20**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

4 februari 2020

Domstol som begär förhandsavgörande:

Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

30 januari 2020

Klagande:

AR

Motpart:

Stadt Pforzheim

Saken i det nationella målet

Påförande av en anteckning om förbud mot att framföra motorfordon på ett utländskt körkort, förenlighet med unionsrätten

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av unionsrätten, artikel 267 FEUF

Fråga som har hänskjutits för förhandsavgörande

Ska unionsrätten, särskilt Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (EUT L 403, 2006, s. 18), senast ändrat genom kommissionens direktiv (EU) 2018/933 av den 29 juni 2018 om rättelse av den tyska språkversionen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG om körkort (EUT L 165, 2006, s. 35), tolkas så, att den utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken – när ett beslut i den mening som avses i artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126/EG om att inte erkänna ett utländskt

gemenskapskörkort som tillhör en person som inte har sin permanenta boställningsort i landet har meddelats – körkortet utan dröjsmål ska överlämnas till den beslutsfattande nationella myndigheten för att myndigheten ska påföra en anteckning på körkortet om att förarbehörighet saknas i landet, varvid anteckningen (om förbudet att framföra motorfordon) på ett gemenskapskörkort i regel påförs genom att anbringa ett rött "D" överstruket med ett snedstreck i utrymme 13 (till exempel i form av ett klistermärke)?

Anförda unionsbestämmelser

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort (EUT L 403, 2006, s. 18)

Anförda nationella bestämmelser

Straßenverkehrsgesetz (vägtrafiklagen), 3 §

Fahrerlaubnis-Verordnung (körkortsförordningen), 46 och 47 §§

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 AR är österrikisk medborgare och har sin permanenta boställningsort i Österrike. Den 29 augusti 2008 fick han ett körkort för klasserna A och B som utfärdades i Österrike.
- 2 Den 26 juni 2014 framförde AR ett motorfordon på en allmän väg i Tyskland, trots att han vid denna tidpunkt var påverkad av cannabis.
- 3 Genom beslut av den 10 augusti 2015 återkallade körkortsmyndigheten i Stadt Pforzheim AR:s österrikiska körkort avseende Förbundsrepubliken Tysklands territorium. Samtidigt begärde myndigheten att han utan dröjsmål – senast den 28 augusti 2015 – skulle överlämna körkortet för att den på körkortet skulle påföra ett rött "D" överstruket med ett snedstreck (så kallad anteckning om förbud) som markerar att körkortet är ogiltigt i Förbundsrepubliken Tyskland, vid äventyr av att han, om han underlåter att uppfylla denna skyldighet, tillfälligt fräntas körkortet av en verkställande tjänsteman. Denna begäran var förenad med anmärkningen att körkortet kommer att återlämnas efter att anteckningen om förbud påförts.
- 4 AR:s begäran om omprövning av beslutet av den 10 augusti 2015 avslogs. Den talan som han därpå väckte avslogs i första instans. Överklagandet till den hänskjutande domstolen avser endast begäran om överlämnande av körkortet och hotet om fräntagande av körkortet. Beslutet, i den del det avser att erkännandet av rätten att använda det österrikiska körkortet inom Förbundsrepubliken Tysklands

territorium dras in, har emellertid vunnit laga kraft och omfattas således inte av överklagandet.

Parternas huvudargument

- 5 AR anser att förpliktelsen att överlämna körkortet i syfte att påföra en anteckning om förbud, vilken han ålagts genom beslutet av den 10 augusti 2015, inte är förenlig med unionsrätten. I artikel 2.1 i direktiv 2006/126 stadgas ett formlöst ömsesidigt erkännande körkort som är utfärdade av medlemsstaterna. Det är endast staten där innehavaren av ett körkort har sin permanenta bosättningsort som är behörig att utfärda och ändra körkort, vilket bland annat framgår av artikel 2.2, artikel 7.1 e och 7.3 b, artikel 11.1, 11.2 och 11.3, artikel 12 och bilaga I punkt 3 (om utrymme 13 och 14) och punkt 4 a. Om alla andra medlemsstater också skulle kunna ändra körkortshandlingen – till exempel genom att sätta dit ett klistermärke om förbud mot att framföra motorfordon – skulle det strida mot principen om ömsesidigt erkännande av körkort och mot det med direktiv 2006/126 eftersträvade målet att skapa en ny gemenskapsmodell för körkort (se exempelvis skälen 14 och 16 och artikel 1.1 i direktiv 2006/126).
- 6 Denna problematik torde ha varit känd när direktiv 2006/126 antogs. Det har redan under lång tid, i synnerhet i områden nära landsgränser, förekommit att en person som är bosatt i en viss medlemsstat tillfälligt vistas i en annan medlemsstat och under vistelsen begår ett trafikbrott, vilket endast enligt sistnämnda medlemsstats lagstiftning har till följd att körkortet ska återkallas. Trots detta föreskrivs i direktiv 2006/126 ingen behörighet för medlemsstaten där innehavaren av ett körkort uppehåller sig tillfälligt att införa anteckningar i det nya körkortet enligt gemenskapsmodellen. Den enda möjliga slutsatsen är således att sådana anteckningar inte är tillåtna enligt unionsrätten.
- 7 Det följer även av ändamålet med de omfattande bestämmelserna som ska säkerställa att körkortet i form av ett plastkort inte kan förfalskas (exempelvis artikel 3 och bilaga I punkterna 1 och 2 i direktiv 2006/126) att uppgifterna som plastkortet innehåller inte får ändras genom att en medlemsstat i vilken en person tillfälligt uppehåller sig för in ytterligare upplysningar, vare sig permanent eller i form av ett klistermärke (som enkelt kan avlägsnas). Det bör i detta sammanhang beaktas att det i direktiv 2006/126 stadgas att utrymme 13 på körkortet är reserverat för medlemsstaten som ansvarar för det och att en upplysning som tidigare införts av denna medlemsstat inte utan vidare får ”klistras över”.
- 8 Dessutom medför det betydande kostnader och tidsspillan för AR att uppfylla förpliktelsen att överlämna körkortet. Den medför även en begränsning av hans rörelsefrihet. Därtill kommer att det senare i praktiken kan medföra allvarliga problem om en trafikkontroll genomförs i en annan medlemsstat och det uppstår irritation hos tjänstemännen som genomför kontrollen på grund av en för dem okänd anteckning i körkortet. Med hänsyn till dessa betungande omständigheter och nackdelar hade det krävts en uttrycklig bestämmelse i detta avseende. Direktiv

2006/126 innehåller emellertid inte en sådan. Eventuellt kan den utfärdande medlemsstaten eller den mottagande medlemsstaten inom ramen för en begäran om ömsesidigt bistånd enligt artikel 15 i direktiv 2006/126 göra en sådan anteckning i körkortet och i förekommande fall utfärda en ny körkortshandling.

- 9 Under alla omständigheter är det möjligt att vid en trafikkontroll i en medlemsstat genom en elektronisk sökning enkelt kontrollera huruvida den berörda personen har rätt att framföra motorfordon i denna medlemsstat. En sådan kontroll är endast förbunden med ringa ytterligare tidsåtgång.
- 10 Stadt Pforzheim har gjort gällande att EU-domstolen i domen av den 23 april 2015, Aykul (C-260/13, EU:C:2015:257), har fastslagit att även medlemsstaten i vilken innehavaren av ett körkort inte har sin permanenta boställningsort enligt artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 har rätt att vägra att erkänna giltigheten av detta körkort på grund av körkortshavarens lagöverträdelse på detta territorium. EU-domstolen betonade även denna åtgärds betydelse för trafiksäkerheten.
- 11 Den tyska lagstiftaren anser att anteckningen om förbud, vilken ska påföras körkortet efter att rätten att använda detta körkort inom landet dragits tillbaka, är en nödvändig åtgärd, eftersom den är av stor betydelse för effektivt verkställande av beslut om indragning enligt artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126. Det framgår även av förarbetena till och skälen i direktiv 2006/126 att direktivet framför allt syftar till att stärka den fria rörligheten, etableringsfriheten och trafiksäkerheten. Dessa målsättningar kan endast uppnås om det europeiska körkortet inte förlorar sin funktion som legitimationshandling. Det skulle emellertid vara fallet om de verkställande myndigheterna inte skulle kunna avläsa förarbevisets status direkt på körkortet, utan endast genom att vidta ytterligare tidskrävande kontrollåtgärder. Mot denna bakgrund blir slutsatsen att det finns en oavsiktlig rättslig lucka i direktiv 2006/126 som ska repareras genom analogislut.
- 12 Eftersom direktiv 2006/126 föreskriver en möjlighet för den mottagande medlemsstaten att ändra ett körkort som utfärdats av en annan medlemsstat (exempelvis bilaga I punkt 2 [om utrymme 13] och punkt 4 a) kan man inte heller under omständigheterna i förevarande mål anse att en ändring, till exempel i form av ett klistermärke, strider mot bestämmelserna som ska säkerställa att körkort inte kan förfälskas. Dessutom är det inte betungande för AR att handlingens skydd mot förfälskning minskas genom att klistermärket som innehåller upplysningar till hans nackdel senare kan avlägsnas.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 13 Det av AR angripna beslutet från den tyska körkortsmyndigheten, enligt vilket han ska överlämna sitt österrikiska körkort till myndigheten för att denna ska påföra en anteckning om förbud, står i överensstämmelse med 3 § i vägtrafiklagen jämförd med 46 och 47 §§ i körkortsförordningen. Nämda bestämmelser i nationell

lagstiftning kan emellertid strida mot unionsrätten och i synnerhet direktiv 2006/126.

- 14 Det är inte utan vidare möjligt att avgöra om så är fallet enligt EU-domstolens hittillsvarande praxis. Till skillnad från omständigheterna som låg till grund för EU-domstolens dom av den 23 april 2015, Aykul (C-260/13, EU:C:2015:257) är det i förevarande mål inte fråga om lagenligheten av beslutet om att inte erkänna körkortet enligt artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126, eftersom det redan har vunnit laga kraft, utan om en därpå följande fråga, nämligen huruvida medlemsstaten som har meddelat beslutet om indragning på grund av en lagöverträdelse på dess territorium har rätt att påföra en anteckning om motsvarande förbud att framföra motorfordon på ett körkort som har utfärdats av en annan medlemsstat, om körkortshavaren inte har sin permanenta bosättningsort i den mening som avses i artikel 12 i direktiv 2006/126 i medlemsstaten där beslutet om indragning har meddelats.
- 15 Parterna har redan anfört de huvudsakliga argumenten för och emot en sådan rättighet. Eftersom det torde vara fråga om en vanligt förekommande situation talar omständigheten att den aktuella rättigheten inte reglerats uttryckligen starkt för att direktivet inte föreskriver en sådan rättighet. På grund av de ingrepp i den utfärdande medlemsstatens suveräna rättigheter som ingår med en ändring av det aktuella slaget av körkortshandlingen och i den berörda körkortshavarens friheter, uppkommer dessutom frågan huruvida det inte krävs att en sådan rättighet uttryckligen regleras i unionslagstiftningen för att den ska föreligga.
- 16 En omständighet som talar för denna rättighet är att medlemsstaten i vilken körkortshavaren tillfälligt uppehåller sig enligt artikel 11.4 andra stycket i direktiv 2006/126 i princip har rätt att dra tillbaka erkännandet av rätten att använda körkortet i landet på grund av en lagöverträdelse som begåtts inom den statens territorium. Påförandet av en motsvarande anteckning om förbud på körkortet är endast en verkställighetsåtgärd som avser beslutet om att inte erkänna körkortet. Under alla omständigheter är det med hänsyn till trafiksäkerheten inte önskvärt att en innehavare av ett körkort, efter att ett beslut om att inte erkänna körkortet meddelats, kan ge intrycket av att ha rätt att delta i vägtrafik i landet genom att uppvisa sitt körkort vid en trafikkontroll, trots att en sådan rätt faktiskt inte föreligger.
- 17 Problemet skulle även kunna lösas genom att från artikel 15 i direktiv 2006/126 härleda en strikt skyldighet att påföra en anteckning om förbud i körkortshandlingen för den utfärdande medlemsstaten eller medlemsstaten där körkortshavaren har sin permanenta bosättningsort på ansökan av den medlemsstat i vilken körkortshavaren har uppehållit sig tillfälligt och som har meddelat beslutet om att inte erkänna körkortet. På så sätt skulle man även kunna garantera att anteckningen om förbud kvarstår även om körkortet ersätts (i förekommande fall efter en påstådd förlust av körkortet) eller vid förnyelse av körkortet.

- 18 Den hänskjutande domstolen anser att bestämmelser i internationella avtal såsom konventionen om vägtrafik saknar relevans för förevarande mål.

ARBETS
DOKUMENT